

NCN KONFERENCE I STAVANGER OM DEN REGIONALE BY

Konferencens hovedtema er den regionale by

Alle medlemsbyer i Nordic City Network er regionale 'hovedstæder' for den omgivende region. De regionale 'hovedstæder' er hovedcenter for en større 'hverdagsregion', der omfatter større og mindre byer, landsbyer og bebyggelser, enkeltstående bygninger, landbrugsområder og naturlandskab.

Den regionale by er betegnelsen for det regionale fællesskab, der omfatter flere kommuner, mange borgere, virksomheder, institutioner og myndigheder, og som er forbundet med hinanden på utallige måder. Fælles skæbne, fremtid, opgaver og udfordringer. Fælles boligmarked, arbejdsmarked, uddannelsesmarked, virksomheder i samarbejde osv.

Ingen by er i dag alene. Alle byer, store som små, er med i et regionalt fællesskab og er aktiv deltager i den regionale by.

Alle NCN byer og deres regioner er midt i en markant transformationsproces, der for flere byer allerede har strakt sig over mere end 10 år. Typisk fra det tidligere industri- og fiskreissamfund til morgendagens hypermoderne kundskabsby og attraktive by.

Alle byer oplever i den sammenhæng en betydelig tilflytning af borgere, der ønsker at bo, og arbejde i byen. Også mange virksomheder ønsker centrale placeringer i attraktive bymiljøer, fordi det styrker deres virksomhed og evne til at tiltrække de dygtigste medarbejdere.

Konferencen har 3 temaer, der er indbyrdes forbundne. Nemlig sammenhænge mellem ny næringsudvikling, en udvikling/omdannelse af bymiljøet der understøtter de nye urbane virksomheder og endelig et regionalt samarbejde og lederskab, der styrker den fælles regionale bys fremtid og udvikling.

Hvilke ændringer er der behov for i det byggede miljø for at fremme nye virksomheders rammer og vilkår og for at styrke det regionale fællesskab?

Det vil sige, hvilke ændringer er der behov for i byens form, struktur, sammenhæng og kvalitet og i erhvervsbygninger, fx kontorarbejdspladser, og i de omgivende arealer? Såvel gennem byudvikling og nyt byggeri som gennem byomdannelse og ombygning af eksisterende byområder og bygninger.

De tre temaer er:

1) Hvad skal vi leve af i fremtiden?

Hvordan fremmer man udviklingen af et ny næringsliv og nye virksomheder? Og hvad er deres ønsker til bykvalitet og bygningskvalitet?

2) Hvordan udvikler man bymiljøet?

Hvordan etablerer man en bykvalitet, byudvikling og byomdannelse, der fremmer næringsudvikling, kreativitet, kundskabsdeling og innovation?

3) Hvordan styrker man det regionale fællesskab?

Hvordan styrker man det regionale samarbejde og lederskab i den regionale by og hverdagsregionen? Den regionale sammenhængskraft, sammenhæng, tilgængelighed og kultur?

OM DEN REGIONALE BY

De fleste byer indgår i dag i en større hverdagsregion, de er en del af et større regionalt fællesskab. En hverdagsregion for borgere, virksomheder, institutioner og andre, der lever et regionalt hverdagsliv indenfor rammerne af et virkeligt regionalt fællesskab. Det vi kalder en byregion, fx Stavangerregionen. (Se pjecen om Stavangerregionen).

En hverdagsregion omfatter typisk det regionale center, den regionale hovedstad, større og mindre byer, bebyggelser og landsbyer, enkeltstående bygninger, gårde, landskaber, landbrugsområder og naturområder.

Det vil sige et større område der er forbundet indbyrdes af et skæbnefællesskab, fælles erhvervs- og livsgrundlag (fx olie), fælles kultur, tværkommunalt samarbejde, fælles institutioner, fælles trafikanlæg og god tilgængelighed, og forskellige regionale markeder for arbejde, uddannelse, kultur, bosætning...

Stavangerregionen er en sådan hverdagsregion - og byregion- med mere end 50 år 'på bagen'. Olien og oliesektoren har været et fundament for denne region, et regionalt fællesskab og samarbejde.

OM DEN STORE TRANSFORMATION

Alle store byer, alle NCN byer - også Stavanger - gennemgår i disse år en meget stor forandring og transformation: groft sagt fra et industrisamfund til et postindustrielt kundskabssamfund. Denne overgang præger selvsagt også de omliggende bysamfund og landområder, der indgår i de omliggende regioner. Disse stærke forandringer er en udfordring men også nye muligheder for alle.

Forandringerne har stået på i flere år, i nogle tilfælde i de seneste 15-20 år. Erhvervslivet, dvs det vi alle skal leve af står således i store forandringer og med store udfordringer. Denne udvikling påvirker også beskæftigelsen og behovet for efteruddannelse.

Byernes tidligere industri- og havnearealer tages i brug til nye byformål, boliger, nye virksomheder, fritids og kulturaktiviteter og meget andet, der hører til den såkaldte attraktive by.

Dette og den omfattende urbanisering i de senere år har ført til omfattende investeringer i byomdannelse i alle NCN byer. Der er brugt mange milliarder kr! Og det vil fortsætte.

Byerne forandres. Regionernes centrale byområder styrkes. Regionens skæbnefællesskab bliver tydeligere. Der er behov for infrastruktur, sammenhængskraft, regionalt samarbejde og samhandling.

OM STAVANGER KONFERENCEN

Konferencens tre temaer handler som beskrevet ovenfor om erhvervsudvikling, byudvikling og regional udvikling, dels hver for sig og dels om den indbyrdes sammenhæng mellem dem. De tre temaer påvirker hinanden. De er dele af den samme transformationproces, som Stavangerregionen er på vej igennem, og som vi skal undersøge, diskutere og finde ideer til.

Alle NCN byer har tilsvarende udfordringer som Stavanger, men på forskellige måder i hver deres region. Derfor bruger vi Stavanger som case ved konferencen. I Stavangerregionen har det været olien der har været det absolutte livsgrundlag i over 50 år. Nu dykker prisen på verdensmarkedet, og det ændrer vilkårene for hele regionen. Nogle frygter, at livsgrundlaget svinder ind. Andre at olieprisen nok skal komme op igen, og de er ikke så bekymrede på fremtiden og dens udfordringer. Atter andre mener, at man skal 'flytte' oliedynamikken over i energisektoren, og at dette kræver en stor indsats, men kan bygge på erfaringerne og kompetencen fra oliesektoren. Endelig er der nogle, der finder, at næringslivet skal fornyes fra grunden og rettes mod nye mere kundskabsintensive næringsformer og nye urbane virksomheder.

Konferencen skal ikke afgøre, hvilken af disse alternativer, der er den rigtige. Det finder Stavanger, regionen og Norge sikkert selv ud af.

Konferencens rolle er alene at belyse den alternative strategi, der ser på, om det er muligt at forny næringslivet og udvikle nye urbane virksomheder. Og hvad det vil betyde for byudvikling og regionalt samarbejde.

Konferencen skal belyse dette og de tværgående sammenhænge og give ideer til, hvad der kan gøres.

Med hensyn til fremtidens byomdannelse vil Forusområdet og tilsvarende områder, der i dag er domineret af olikomplekset, være i centrum.

OM MALMØ SOM INSPIRATION

Malmø kan klart være til inspiration for Stavangerregionen. Malmø har igennem 15 år været gennem en omfattende transformation med en total fornyelse næringslivet med mange nye urbane virksomheder, en omfattende byomdannelse og ny byudvikling samt et stærkere regionalt samvirke. Malmøs tidligere ordfører Ilmar Reepalu, der var den politiske hovedkraft for forandringerne, er inviteret til konferencen for at fortælle om denne udvikling i Malmø.

OM KONFERENCENS METODE

I stedet for det sædvanlige konference-format, har vi valgt at anvende nye dialogformer. Nemlig høringer (inspireret af de amerikanske senatshøringer), samt rundbordssamtalen. Suppleret med foredrag, indlæg og dialoger.

Til høringerne indkaldes eksperter, der ved noget om de 3 pågældende emner. Dette ekspertpanel høres af et lokalt/regionalt sammensat spørgepanel.

Det hele sammenfattes i forslag og ideer til Stavangerregionen.

OM DET REGIONALE ANSVAR

NCNs medlemsbyer er alle regionale centre for større eller mindre regioner i deres lande. Dermed følger et regionalt ansvar for at udbrede samfundets muligheder og udvikling til hele landet. Det vil også være til fordel for de regionale 'hovedstæder' selv, som Stavanger, idet dette også vil styrke deres regionale konkurrencekraft og udvikling.

OM DEN KULTURELLE OG POLITISKE UDFORDRING

Den samfundsforandring vi står midt i er meget omfattende, måske svarende til overgangen fra landbrugs- og fiskerisamfundet til industrisamfundet. Sådanne forandringer påvirker hele befolkningen og enkelte befolkningsgrupper berøres meget stærkt. De kan derfor udløse stærke sociale, kulturelle og politiske konflikter og bevægelser.

Derfor må der forventes betydelige vanskeligheder i den transformationsproces, som konferencen ser på:

- Hvordan håndterer man menneskeligt og politisk denne overgang og de medfølgende konflikte?
- Hvor mange mennesker og virksomheder vil blive påvirket og hvordan og hvordan og hvor meget?

Det politiske lederskab er afgørende. Stærke visioner og sammenhold for at gennemføre er væsentlige. Det folkelige demokrati må aktiveres i dialog om udviklingen og gennemførelsen af initiativer. Borgernes iverigdom og engagement må inddrages. Opbygning af en fælles fortælling og den fælles fremtid.

Kortlægning af regionens fælles regionale ressourcer, borgergrupper og fællesskaber, nye virksomheder, ideer og forslag, styrker og svagheder osv. kan være en måde, at inddrage borgere og virksomheder i den fælles fremtid. Kortlægningen kan desuden bruges til at værdisætte en lang række eksisterende kvaliteter, forhold, faciliteter og muligheder, som borgerne vurderer som væsentlige for deres hverdagsliv, livskvalitet og på anden måde. Dermed tegnes et billede af et regionalt fællesskab i udvikling.

En folkelig mobilisering af hele Stavangerregionen vil formentlig være afgørende måde at komme videre på. Hvor findes ildsjæene i de lokale samfund og i de store byer? Hvor findes de, der skaber og kan skabe nye arbejdspladser? Hvem kan samarbejde for at bane vej for en fornyelse af lokalsamfund og næringsliv? Hvordan kan borgerne bidrage til det?